DIN CELE CE AM VĂZUT, AM AUZIT ȘI M-AU PUS PE GÎNDURI

Mărturisește Vadim MALAHOV, referent la consiliul Uniunii Frăției Ortodoxe din Moscova

Oferind aceste notițe pentru a fi aduse la cunoștința opiniei publice, autorul a ținut să menționeze că ele exprimă propria sa viziune și că în unele aspecte de principiu diferă de poziția consiliului pe care-l reprezintă. Dumnealui a poposit în Republica Moldova în a doua jumătate a lunii aprilie cu scopul de a lua cunoștință nemijlocit de situația dificilă, dramatică abătută asupra bunului plai moldav, cunoscut prin tradiții creștinești multiseculare.

...orul acestor rînduri s-a ...în calitate de reprezen... Uniunii Frăților Orto... în Republica Moldova în ...jumătate a lunii apri... rent. Sarcina călătoriei ...de-a lua cunoștință ne... ...de acea situație grea ...matică, ce s-a creat pe ...vîntatul pămînt moldav ...re păstrează tradițiile ...multiseculare. Exa... ...conflictul din Transnis... ...nu trebuie să ne scape ...vedere faptul că primii ...ani ai creștinismului au ...dus în Dacia Română, ...dată de strămoșii moldo... ...de azi și care includea ...teritoriul confruntării ...actuale încă în secolul ...altfel Buna Vestire a ...dusă pe pămînturile de ...Tiras (Nistru) de disci... Sfinților Apostoli. Anu... ...aceea e dureros să con... ...faptul că linia frontului ...nat în două părți epar... ...O.R. cu cele mai vechi ...bisericești. În ultimii ...ani noi, din păcate, ...obișnuit cu aceea că pe ...tul fostei Uniuni Sovie... ...au loc vărsări de sînge, ...războiul fratricid din ...nistria e primul conflict, ...izbucnit într-o regiune ...majoritatea covîrșitoa... ...locuitorilor sînt credin... ...ai Bisericii Ortodoxe Ru... ...până la sosirea mea în ...dova m-am ciocnit de-o si... ...de alarmare — confrunta... ...informației parvenite din ...rău cu ceea ce se spune ...re evenimentele date la ...dova, convingîndu-mă de ...dinarele: pînă la noi ajung ...mai fapte alese și oglindi... ...unilateral, care reflectă ...o tendențioasă a condu... ...R.M.N. (Republica Mol... ...ească Nistreană) și-a ace... ...rțe, de dincolo de hota... ...Moldovei, care susțin ...Transnistria. Unul din ...rile principale ale călă... ...întreprinse de autor a ...de-a auzi și vocea părții ...ne, de a compara poziția ...ului cu observațiile ...nale și cu versiunile eve... ...telor emise la Tiraspol. ...necesar să clarific ce fel ...șforturi concrete de împă... ...urmează să depună obș... ...ortodoxă pentru înceta... ...vărsări de sînge și resta... ...păcii și a echității pe ...ntul moldav. În decursul ...două săptămîni, cît m-am ...în Moldova, am stat de ...cu sute de oameni, m-am ...nit cu reprezentanții obști... ...Chișinău, Bender, Tiras... ...cu mai multe persoane ...ale (colaboratori la Minis... ...de Interne al Moldovei, ...ria Chișinău, conducerea ...orășenești a poliției ...Bender, executivul din ...der, ofițeri ai statului ma... ...gărzii republicane din ...nistria etc.). Aproape o ...mină m-am aflat nemijlo... ...în zona acțiunilor de lup... ...am fost martor direct sau ...rect a unor ciocniri înar... ...(astfel în noaptea spre ...aprilie în timpul tirului ...din aruncătoare de mi... ...asupra satului Gura Bîcu... ...de pe malul drept m-am ...la cîțiva kilometri spre ...la pichetul de poliție ...lîngă Bender. Dimineața ...ziunea din Chișinău a ...unicat că au fost omorîți ...nți cîțiva țărani în urma ...unei acțiuni totalmente ne... ...vocate). Îmi aduc aminte ...recunoștință de oameni cu ...re m-am întovărășit pe ...— polițiști, voluntari, ...simpli din satele din ...lunga Nistrului, care au ...arma în mînă pentru a-și ...familiile și pămîntul pe ...îl ară și seamănă. Apără... ...Moldovei, pe care «obș... ...noastră patriotică» din ...cova și unele publicații ...Literaturnaia Rossia», «Do... ...roi» etc.) îi prezintă drept ...agași înveterați și agresivi... ...împărțit cu mine bucata ...pîine și hainele călduroa... ...m-au ferit de vreun glonte ...acitor de-al inamicului. Am ...zut nu o dată cum polițiș... ...și voluntarii, crîșcind, nu ...pundeau la împușcăturile ...provocatoare ale «gardiști...

lor», întrucît acționa de-acu acordul cu privire la încetarea focului. La 19 aprilie lîngă satul Cocieri (capul de pod Cocieri al forțelor armate ale Moldovei se află pe malul stîng la 3—4 kilometri spre nord de Dubăsari) autorul, aflîndu-se pe poziția de luptă, a văzut cu ochii lui cum cu rachetele «Alazan», trase de pe pozițiile transnistrene asupra satului Molovata, a fost incendiată mai întîi o casă țărănească, iar apoi clădirea cooperației de consum. Pot să mărturisesc că partea moldavă deschidea focul numai în cazurile cînd se impunea caracterul critic al situației de luptă. O mostră a felului cum au loc acțiunile de luptă și cum sînt oglindite apoi în mass-media din Tiraspol și Moscova e lupta de lîngă Cocieri de la 22 aprilie. În versiunea tiraspoleană ea a fost prezentată astfel: «În urma unui foc ochit din partea moldavă a fost incendiat un automobil al gărzii republicane. Au murit 6 gardiști». Se vede că din cauza unui lapsus de memorie bolnăvicios autorii comunicatului au omis anume ceea ce a precedat acest «foc ochit». În acea zi «gardiștii» au întreprins asupra pozițiilor polițiștilor și voluntarilor un atac susținut de patru blindate (o mașină blindată B.A.T. înzestrată cu trei mitraliere de calibru mare și trei blindate M.T.L.B. Lovitura a fost dată asupra postului poliției unde se aflau doar cinci ostași insuficient instruiți. Apărătorii postului au fost nevoiți să se retragă și s-au salvat numai fiindcă B.A.T.-ul s-a prăvălit în tranșeea pe care au părăsit-o polițiștii. Partea moldavă și-a regrupat forțele în momentul cînd echipajul B.A.T.-ului se urca în mașina blindată ce venea din urmă și care a fost imobilizată cu o împușcătură precisă din aruncătorul de grenade. Astfel atacul a fost respins, inamicul suferind pierderi grele (6 uciși, o mașină blindată capturată și una arsă). Vă amintesc că aceasta a avut loc în cea de-a 16-cea zi de acțiune formală a acordului cu privire la încetarea focului. Așadar, cine acționează ca agresor și cine se apără? Las' ca cititorul să tragă el însuși concluziile.

Întîlnirile care mi-au lăsat mult amar în inimă sînt cele cu refugiații, care au sosit la Chișinău din raioanele unde se varsă sînge. Noi, moscoviții, trăind sub cerul pașnic, nici nu ne închipuim proporțiile și acuitatea acestei probleme. La mijlocul lunii aprilie circa 20 mii de oameni și-au părăsit vetrele, salvîndu-se de grozăviile războiului, în regiunile de frontieră ale Ucrainei și în raioanele interne ale Moldovei, în temei la Chișinău, unde s-au adunat aproape 5 mii de refugiați, dintre care 95 procente sînt femei și copii. Majoritatea lor au sosit în capitala Moldovei anume din orașele și satele de pe malul stîng — din Dubăsari, Corjevo, Cocieri, Lunga, Coșnița. Cauza se vădește din relatările acestor năpăstuiți, care și-au părăsit casele, averea și rudele pentru a se salva de fărădelegile, la care se dedau gardiștii și cazacii din Transnistria, care au venit aici «să-i apere pe ruși oriunde ar locui aceștia». Realitate cotidiană sinistră pentru populația pașnică din zona de luptă au devenit și silniciile, răpirea oamenilor, arestările și percheziționările nelegitime, maltratarea moldovenilor numai pentru că ei vorbesc moldovenește. Totodată, vreau să menționez că o treime din refugiații cu care am stat de vorbă nu sînt moldoveni, ci persoane de proveniență slavă (mai ales ucraineni). Multe femei mi-au povestit că cei din Transnistria îi băteau pe soți, fiindcă nu vroiau să se înroleze în garda republicană. O adevărată urgie pentru țăranii de pe malul stîng sînt cîmpurile minate de gardiști și cazaci. Autorul articolului a reușit să parcurgă mai bine de o jumătate din linia frontului și pretutindeni a observat că practica minării are loc anume pe malul stîng; țăranii și polițiștii mi-au arătat unele cîmpuri minate de către părtașii R.M.N. Anume de pe malul stîng sînt aduși la spitale cei schilodiți și răpuși, în temei băiețandri de 10—15 ani, care au devenit victime ale unui atare «semănat». Evenimentele monstruoase din ultimul timp au constituit acea ultimă picătură în cupa suferințelor celora care caută apărare la Chișinău. Încă pînă la începerea acțiunilor de luptă în martie curent ei au fost nevoiți să viețuiască cîteva luni, cum s-ar zice, cu frica în sîn. Cei sosiți de pe malul stîng mi-au descris amănunțit de ce metode s-a făcut uz la alegerea «președintelui» R.M.N. I. Smirnov la finele lui 1991 — intimidarea continuă a locuitorilor de către «gardiștii» înarmați la sectoarele de alegeri, votarea «în colectiv» la unitățile militare și la întreprinderi, cînd un reprezentant putea să completeze cîteva duzine de buletine — iată care-i dedesubtul făloaselor afirmații ale Tiraspolului oficial cum că sută la sută din locuitori susțin R.M.N. Voi menționa pe dată că atare fărădelegi și atrocități partea transnistreană le pune în circă apărătorilor Moldovei. E clar cu de la sine: niciodată în istorie, nici într-un conflict n-au fost pe de o parte numai cavaleri fără teamă și prihană, iar pe de altă parte — barbari înrăiți și însetați de sînge. Dacă autorul acestor rînduri va încerca să prezinte pe adepții Chișinăului cu aripi și nimburi de înger, iar pe toți «gardiștii» și cazacii — cu coarne și copite, cititorul o să rîdă de atare afirmații. Dar de ce propaganda tiraspoleană și mass-media «patriotică» moscovită în unison se străduiesc mereu să prezinte astfel lucrurile, inversînd semnificația? Chiar dacă nu totul e fără reproș în acțiunile forțelor moldave, mă încumet să afirm că răul și nedreptatea săvîrșite de structurile și formațiunile din R.M.N. nu numai că nu trezesc îndoieli în existența lor, dar se vede că constituie una din cauzele principale ale tărăgănării și escaladării conflictului. Înainte ca admiratorii moscoviți ai lui I. Smirnov să procedeze la dezmințirea celor expuse de mine i-aș ruga pe stimații oponenți să vină la Chișinău, să stea de vorbă măcar 10 minute cu refugiații. Priviți la fețele lor schimonosite de groază și suferință și încercați să le vorbiți despre «restabilirea imperiului rus în frontierele anului 1917», stimabili domni «patrioți»!

Guvernul Moldovei, primăria orașului Chișinău au grijă de refugiați, îi asigură cu indemnizații bănești. Mulți din ei au fost cazați la sanatoriile și casele de odihnă de lîngă Chișinău (am fost în satul Ivancea la casa de odihnă «Andrieș»). La întrebarea de ce au nevoie urma unul și același răspuns — «medicamente». Dacă obștimea ortodoxă din Moscova, din Rusia le va întinde o mînă de ajutor atunci aceasta va fi un aport real, cu adevărat creștinesc la marea cauză a pacificării.

O problemă ce se impune prin importanța ei deosebită și de care m-am ciocnit aflîndu-mă în Moldova este cea a războiului și Bisericii. Aș vrea să menționez îndeosebi și să-i mulțumesc cu dragoste respectuoasă și stimă arhiepiscopului Chișinăului și Moldovei Vladimir, arhiepiscopului Benderului Vichentii, egumenului mănăstirii din Chițcani arhimandritul Dormidont, tuturor clericilor eparhiei Chișinău a B.O.R., care mi-au acordat ajutor și susținere. Ierarhii, reprezentanții preoțimii l-au informat detaliat pe autor asupra evenimentelor care au loc pe teritoriul eparhiei, s-au referit la faptul că evenimentele vizează Biserica Ortodoxă. Multe din cele văzute și auzite nu pot să nu te alarmeze.

Cu toate apelurile în repetate rînduri ale sfintei ierarhii a B.O.R. să se unceteze focul în Moldova, să se instaureze pacea și să se respecte normele moralității creștine, vărsarea de sînge continuă. Vlădica Vladimir consideră că una din cauzele tărăgănării conflictului e prezentarea unilaterală a evenimentelor în mass-media din Rusia, necunoașterea de către obștimea pravoslavnică a stărilor de lucru reale din Transnistria. O altă circumstanță ce ne îngrijorează și în multe privințe paralizează eforturile pacificatoare ale Bisericii — este atitudinea răuvoitoare menținută în tradițiile clasice ale epocii «ateismului oficial» al conducerii, persoanelor oficiale din R.M.N. față de Biserică. Vă amintim că puterea bolșevicilor a fost instau-

(Urmare în pag. 6)

DIN CELE CE AM VĂZUT, AM AUZIT ȘI M-AU PUS PE GÎNDURI

(Urmare din pag. 5)

rată în Moldova de pe malul drept al Nistrului abia în 1940, grație cărui fapt nivelul de dăinuire a vieții bisericești, a tradițiilor ortodoxe, nivelul religiozității populației a rămas destul de înalt pînă azi. În Moldova independentă s-a creat un climat favorabil pentru activitatea structurilor B.O.R., e apreciabilă activitatea religioasă a populației, de care m-am convins și la Chișinău, și în satele din preajma frontului, unde sute de oameni vin la biserică, cu toate că răsună armele de foc. În timpul serviciului divin se respectă cu strictețe bilingvismul — limba română (moldovenească) și cea slavă-bisericească sînt folosite în egală măsură. Altă însă e viața Bisericii pe malul stîng. Mătura de fier a «ateismului militant» a trecut prin aceste locuri încă în anii 20—30 și drept urmare în Transnistria au rămas doar cîteva parohii, iar populația, mai ales la orașe, e indiferentă față de chestiunile spirituale, religioase. Încercările mele (ale autorului) de-a găsi la Tiraspol măcar o parohie care să funcționeze n-au avut șanse de izbîndă, fiindcă locuitorii nici nu știau unde se află și mă îndrumau care și încotro. Poziția cercurilor oficiale din R. M.N. nu contribuie la renașterea religioasă — conform mărturisirilor reprezentanților preoțimii, a enoriașilor, organele puterii locale tărăgănează retrocedarea către Biserică a clădirilor ce i-au aparținut mai înainte (mai ales la Bender), multe parohii nu sînt finisate sau lăcașurile n-au fost restaurate. În condiții deosebit de grele activează episcopul Benderului Vichentii. Vlădica «s-a făcut vinovat» de două ori în fața partașilor R.M.N. Mai întîi cazacii sosiți la Bender i-au cerut să le sfințească crugul, apoi după începerea acțiunilor de luptă Vlădica a fost chemat la gălăgioasele înmormîntări ale «gardiștilor» decedați. În ambele cazuri în loc să fie invitat cu rugăminți smerite ei au început să-l învețe pe arhiereu ce trebuie să facă și după ce canoane să oficieze. Nedumerirea firească a episcopului Vichentii la o atît de degajată atitudine față de regulile cu tradițiile bisericești a fost pe dată răstălmăcită drept «simpatii proromâne» ale Vlădicăi și clerului. În ziarele din Transnistria au apărut atacuri ofensatoare și calomnioase împotriva episcopului și preoțimii B.O.R. O prigoană dezmățată s-a declanșat împotriva mănăstirii din Chițcani. Călugării, frații și seminariștii au fost numiți «voluntari deghizați», iar în subsolurile lăcașului au început să caute depozite de armament. După ce în luna martie în preajma mănăstirii a avut loc o luptă nocturnă învinuirile la adresa mănăstirii s-au transformat în teroare fățișă. Lîngă satul Copanca «gardiștii» au oprit un automobil în care se aflau un călugăr și un seminarist. După ce au fost crunt bătuți, gardiștii i-au pus să stea două ore la rînd în genunchi sub țevile pistoalelor automate, iar apoi i-au adus la statul major al gărzii republicane din Tiraspol. Numai intervenirea de urgență a arhimandritului Dormidont i-a salvat de la moarte. Cu toate că în ziarele din R.M.N. a fost dată publicității de către episcopul Vichentii dezmințirea calomniei, presingul psihologic asupra reprezentanților Bisericii continuă — egumenul mănăstirii din Chițcani tot mai primește scrisori de la «patrioții Transnistriei», care-s pline cu înjurături de mahala, triviale. La cele spuse voi adăuga că greutățile războiului sînt purtate de toate parohiile eparhiei Chișinău, situate în zona frontului. În timpul cînd împușcă asupra satelor «gardiștii» nu se prea îngrijorează că rachetele și minele explodează alături de lăcașele ortodoxe. Dar cel mai greu se prea poate că-i vine părintelui Vasile, egumenul lăcașului din satul Holercani. Biserica e situată chiar pe malul bazinului de apă de la Dubăsari, lîngă trecerea spre capul de pod Cocieri. De mai multe ori la o depărtare de 50—100 metri de biserică au nimerit rachete «Alazan» — din fericire, lăcașul n-a avut de suferit. Și, totuși, părtașii R.M.N. nu-l lasă în pace pe părintele Vasile, cei ce dețin puterea în Dubăsari, îl amenință, caută să-l împiedice a oficia.

Țin să-mi exprim convingerea fermă că creștinii ortodocși nu se pot sustrage de la atare evenimente care le vizează Biserica. A trecut timpul cînd ne puteam limita la apeluri abstracte de a înceta violența, fără a pătrunde în miezul, în caracterul conflictului. În seara de 7 mai într-o convorbire telefonică cu autorul articolului de față arhiepiscopul Vladimir a subliniat că declarațiile și adresările pacificatoare, dar care nu dezvăluie esența confruntării, nu-i numesc pe cei culpabili de înăsprirea vărsării de sînge, sînt insuficiente pentru a atinge efectul scontat.

Și, totuși, ce se întîmplă în Transnistria? Care-i reversul evenimentelor de grozăvie pe pămîntul Moldovei?

Să încercăm a ne dumeri asupra unor aspecte ale acestui conflict. Pe scurt în plan istoric. În decursul secolelor teritoriul dintre Prut și Nistru a fost o parte inalienabilă a celui mai puternic și mai întins din cnezatele românești — Moldova. Teritoriul dintre Nistru și Bug (în tradiție româno-moldavă — Transnistria) s-a aflat formal pînă în 1791 sub protectoratul Imperiului Otoman și adesea și-a schimbat jurisdicția statală nemijlocită. După unele convenții internaționale, bunăoară, tratatul ruso-turc din 1740, acest teritoriu a fost recunoscut ca făcînd parte din Moldova. În 1971, cînd Transnistria a fost alipită la Rusia, populația ei era amestecată — aici locuiau moldoveni, tătari, ucraineni, greci. Populația rusească în Basarabia și Transnistria o constituiau staroverii (creștinii de rit vechi), care au fugit de prigoana ocîrmuitorilor ruși. O chestiune aparte o prezintă căzăcimea transnistreană, interesele căreia le apără, chipurile, «confrații de pe Don și din Siberia». Nemaivorbind despre faptul că, conform recensămîntului populației, efectuat în Basarabia și în gubernia Odessa în secolul XIX, numărul cazacilor de aici era destul de neînsemnat — doar cîteva zeci de familii în localitățile Tiraspol, Grigoriopol, Dubăsari — e cu cale să ne referim la proveniența lor națională. Sursele istorice mărturisesc că foarte mulți moldoveni au luptat în oștirile lui Bogdan Hmelnițki și ale altor hatmani ai Ucrainei. Anume cazacii de origine moldavă și ucraineană s-au așezat cu traiul pe Nistru. Așadar, căzăcimea rusească de pe Don, din Siberia etc n-are nici un fel de rădăcini comune cu populația Transnistriei. În 1812 Basarabia a fost inclusă în componența Imperiului Rus, deși, alipirea ei la Rusia, era discutabilă chiar pentru unii reprezentanți ai cercurilor guvernante din Petersburg, întrucît Moldova era un stat suveran, care plătea tribut Turciei, locuitorii ei nu erau supuși nici din punct de vedere național, nici religios. A dezbina în două părți teritoriul unei țări creștine, care întotdeauna căuta să fie de partea Rusiei în ciocnirile cu lumea musulmană, e mai mult decît un act dubios. La 27 martie 1918 adunarea reprezentanților poporului din Basarabia s-a adresat Guvernului român cu rugămintea ca pămînturile moldovenești de la sud de pe Prut să fie incluse în componența României. Năzuința locuitorilor Moldovei de a se uni cu România, regală a fost cauzată mai întîi de toate de lipsa de apărare a populației moldave în fața silniciilor săvîrșite de bandele de dezertori din fosta armată imperială rusă, care părăseau frontul român. În 1929 pe malul stîng al Nistrului a fost instaurată definitiv puterea bolșevicilor. În 1924 în Transnistria a fost creată R.A.S.S. Moldovenească, ca un fel de contrapondere Moldovei românești. În 1940 armatele sovietice au ocupat Basarabia, creînd Republica Moldovenească unională. Intervenția pe teritoriul dintre Prut și Nistru era însoțită de devastarea bisericilor, de valul «descheaburării», de represiuni monstruoase ca proporții și cruzime împotriva populației locale. Actualmente propaganda tiraspoleană adesea îl învinuiește pe «conducătorul tuturor popoarelor» I. V. Stalin — de ce R.A.S.S.M., succesoarea căreia se crede actuală R.M.N., a fost alipită la Basarabia? Conform unei uimitor de profunde logici a adepților «Transnistriei independente», Stalin trebuia să procedeze așa cum procedează ei astăzi, adică să creeze două state moldovenești aparte. De ce? Cum vine asta? Fiindcă locuitorii Basarabiei sînt insuficient «potcoviți» din punct de vedere ideinico-politic și n-au atins încă «culmile» internaționalismului proletar? Dar mai mult decît atîta — analogia istorică dă posibilitatea să presupunem că nu R.A.S.S.M. a fost alipită la Basarabia, ci dimpotrivă, de altfel cu un scop tîntind o perspectivă anumită. Cum să nu ne aducem aminte de crearea R.S.S. Carelo-Fine — gîndul Conducătorului anticipa evenimentele, căci prea era nerăbdător să întoarcă la sînul «unicei și inseparabilei» nesupusa Finlandă! Astfel, în anii '40 s-a creat un nod de contradicții ce-a iscat conflictul de azi. E uimitor modul în care apologeții regimului de la Tiraspol, oricare le-ar fi lozincile patriotice, calchiază stilul acțiunilor staliniste.

E foarte complicată problema cu caracter etnic și lingvistic. Conducerea R.M.N. și oamenii politici care-i simpatizează (de tipul lui A. Rutkoi) vor să prezinte conflictul dezlănțuit ca interetnic, ca urmare a politicii de discriminare a Guvernului Moldovei independente față de populația nebăștinașă a republicii în chestiunile cu privire la limbă, plasare în cîmpul muncii, cetățenie. Oare așa-i? Ceea ce îl surprinde în primul rînd pe un moscovit la Chișinău sau în altă localitate din Moldova (autorul a fost nevoit să ajungă în capitala republicii tocmai de la nordul țării, de la Ocnița cu mașini de ocazie și în timpul călătoriei a constatat cu mai mulți oameni ai locului) — e uimitoarea necorespundere a situației cu acel tablou de rusofobie acerbă pe care ni-l descrie mereu mass-media «patriotică» din Moscova. Pe străzile Chișinăului auzi vorbind rusește tot atît de des și de liber precum și în limba română. Pretutindeni firmele și alte inscripții sînt în limba rusă, în chioșcuri se vînd ziare în limbile rusă, ucraineană, turcă (limba găgăuzilor). Autorul articolului, care abia dacă știe vreo zece cuvinte românești, aflîndu-se două săptămîni în Moldova niciodată nu s-a ciocnit de-o atitudine [illegible] vorbind de una [illegible] moment îl constituie concedierii pe motiv [illegible] tenență națională. [illegible] cumet să neg defi[illegible] fapt, fiindcă e clar [illegible] care șef sau lucrăt[illegible] pundere a națiunii [illegible] naște e înzestrat cu [illegible] rale și înaltă con[illegible] proști și ticăloși [illegible] țini la toate popoare[illegible] șir de documente [illegible] pus la dispoziție de [illegible] măria din Chișinău [illegible] sesc că nu putem [illegible] «interdicția pentru [illegible] pretextîndu-se apar[illegible] țională. Am avut [illegible] stau de vorbă cu un[illegible] ne, nemoldoveni, [illegible] erdut locul de muncă [illegible] mă asigurau că au [illegible] o bucată de pîine [illegible] apartenenței etnice [illegible] fapt, la o analiză [illegible] s-a vădit că ei au [illegible] flict cu conducerea [illegible] șeful uneori e-rus [illegible] litate) sau pe motiv [illegible] buire a bunurilor [illegible]

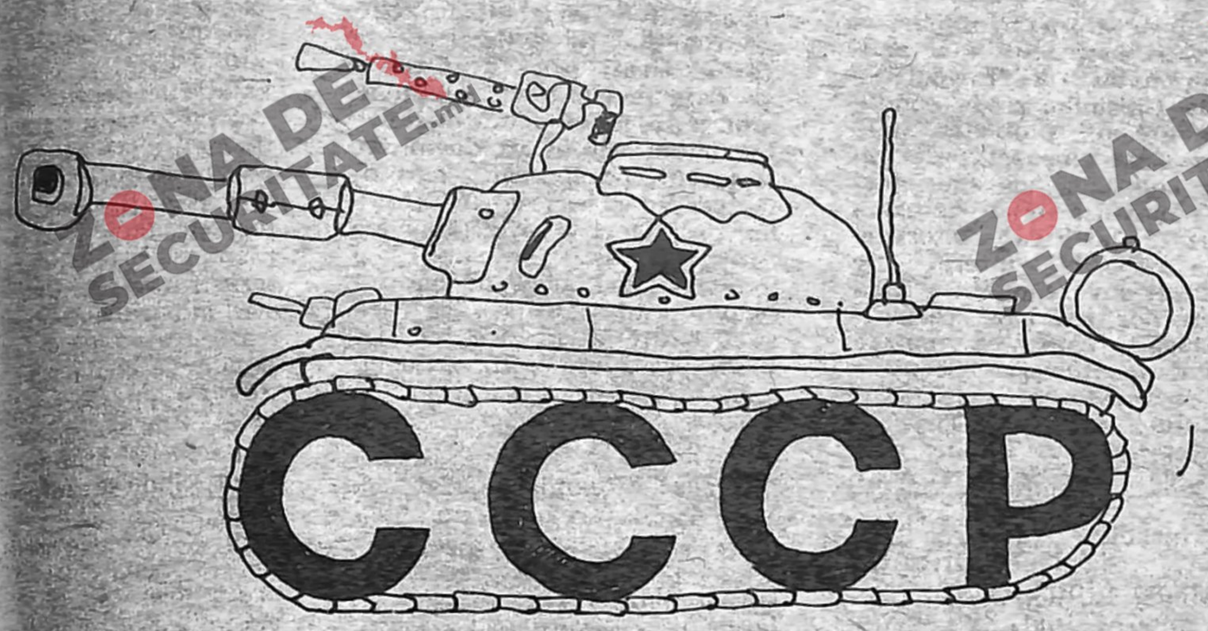
De fapt, unica [illegible] ță de care reprezen[illegible] ților ostile sînt de [illegible] rere se referă la [illegible] locită a aparției [illegible] Și unii și alții afirmă [illegible] fruntarea a început [illegible] gust 1989, cînd în [illegible] fost adoptată Legea [illegible] re la limbă. De ce [illegible] eveniment a scindat [illegible] republicii în două [illegible] întîi, mulți locuitori [illegible] din Moldova n-au [illegible] acord cu declarația [illegible] moldovenești (română [illegible] limbă oficială de stat [illegible] act a fost interpretat [illegible] ca știrbind din drepturile [illegible] lor ce vorbesc rusește [illegible] s-au făcut a uita că [illegible] în vedere numai [illegible] secretariat. Legea [illegible] nu punea la îndoială [illegible] cetățenilor Moldovei [illegible] bi rusește sau ucrai[illegible] a-și instrui copiii [illegible] maternă, de-a edita [illegible] literatură în limbile [illegible] țiilor naționale, de a [illegible] etăți culturale. Statul [illegible] va a acordat cetățenilor [illegible] care nu vorbesc rom[illegible] termen de cîțiva ani.

(Urmare în pag.

— Haide, bărbățele, acasă. Nu-i nici o mobilizare!

DIN CELE CE AM VĂZUT, AM AUZIT ȘI M-AU PUS PE GÎNDURI

...erea limbii, a avut grijă ...rearea școlilor și a cursu... ...pentru soluționarea prob... ...ei în cauză. In Legea cu ...vire la datoria militară a ...țenilor, adoptată în apri... 1992, s-a stipulat în mod ...cial organizarea pregătirii ...vistice a premilitarilor. Au ...t multă vîlvă apărătorii ...epturilor populației rusofo... ...în jurul închiderii școlilor ...predare în limba rusă. Ier... ...ți-se, dar cum trebuia să ...ndeze conducerea țării care ...ncă să-și restabilească tra...

...ile culturale și lingvistice, ...ă în 1989—90 în orașul ...inău, capitala Statului ...oldovenesc, din cele 80 de ...ăi numai patru erau moldo... ...ești? E uluitoare logica ad... ...arilor Legii cu privire la ...abă — dacă timp de 40 de ...n-am învățat limba moldo... ...ească, n-o vrem nici acum. ...n adresat în repetate rînduri ...rebarea: «Dacă ar fi să ...strămutați cu traiul în Fran... ...tot atît de îndărătnic ați ...uza să însușiți franceza?» E ...mirării particularitatea ...internaționalismului prole... ...— dreptul garantat de a ...stima profund cultura ace... ...popor, pe pămîntul căruia ...prezentantul «noii comuni... ...istorice» au găsit de binc ...e așeze cu traiul. In al ...ea rînd, drept obstacol c...mită și problema trecerii la ...fia latină. Să facem ab...cție de circumstanța că în...ți alde I. Smirnov, care ...iesc în Moldova de nu... ...4 ani, și cu atît mai ...t «patrioții moscoviți», ca... ...niciodată în viață n-au au... ...rostirea românească, n-au ...r și simplu dreptul să deci... ...în locul moldovenilor de ce ...ție să se folosească. Sur...ende prin paradoxul lui fap... ...că pârtașii Transnistriei ...entuează mereu continuita... ...a tradițiilor existente pînă ...1940 în R.A.S.S.M. și uită ...în Transnistria de pînă la ...boi grafia latină a fost de...ată oficial pentru limba ...oldovenească.

...In sfîrșit, se mizează și pe ...ptul că a fost recunoscută ...entitatea limbii române li...are. Oricît a încercat au...rul acestor rînduri să afle de ...adversarii «românizării» ...în ce se deosebește limba ...oldovenească de cea română ...putut să capete vreo deslu...re. Iar argumentul cum că ...populația moldovenească din ...ansnistria în anii puterii so...etice s-a obișnuit cu un jar...n, supraîncărcat pînă la re...e cu slavonisme și «sovietis...» m-a făcut să mă gîndesc ...cazul limbii ruse, care de ...emenea a fost stricată și ...timonosită monstruos în anii ...vematiei bolșevice. Ei bine, ...e același lucru s-a întîmplat ...în Moldova! De ce dară ...unci cînd e vorba de limba ...să receptăm lucrurile că ...legdie națională, iar pentru ...oldoveni credem că-i o bine...cere? E necesar să se știe că ...menii de pe ambele maluri ...Prutului vorbesc una și ...ceași limbă, iar încercările ...a făuri o «limbă moldove...ască» nu-s decît un experi...ent barbar și «internaționa...» în domeniul culturii. In legătură cu această problemă se iscă și o altă chestiune — dacă românii și moldovenii sînt un popor. Printre persoanele cu care am discutat unii se consideră univoc români, alții stăruie pentru specificul național al moldovenești, dar în orice caz chestiunea urmează să fie soluționată de către înșiși locuitorii Moldovei, și nu de emigranții de mai ieri din Rusia sau politicienii moscoviți. Mă voi referi la un caz analog. Cînd în Rusia se discută cu privire la autonomia etnosului ucrainean pe dată se reproșează cum că și limba ucrainenilor nu-i limbă, dar un dialect oral al limbii ruse, și că n-are literatură, și că trecutul lor istoric e comun cu al rușilor, și că statalitatea e aceeași. Chiar dacă ar fi să acceptăm aceste reflecții absurde, totuși apare întrebarea — oare nu există un fenomen precum sînt procesele etnogenezei și pot ele oare fi curmate printr-o apostrofare din Moscova? De-a mirării, însă anume ceea ce nu le place șovioniștilor de mare putere la ucraineni, ei stimulează activ față de problemele etnice din Moldova. Intr-adevăr, «Ci toate cîte voiți să vă facă vouă oamenii, asemenea și voi faceți lor» (Matei, 7, 12).

Dar, există oare rusofobie în Moldova? De ce pînă acum se tot punea problema «protecției populației ruse»? Încercările de a mă dumeri au făcut concluzivă explicația egumenului Dormidont — da, în decursul unei perioade de timp au existat dispoziții antirusești care au apărut în urma pașilor întreprinși de republică pe calea independenței. bunăoară, la adoptarea Legii cu privire la limbă, care a întîmpinat o rezistență furioasă din partea structurilor unionale pe atunci destul de puternice și a adepților imperiului sovietic în însăși Moldova (Interfrontul). Dar după proclamarea în vara lui 1990 a independenței și suveranității Statului Moldovenesc patimile s-au domolit. Nu putem să trecem cu vederea circumstanța că primele ciocniri armate au avut loc în Transnistria ceva mai tîrziu, prin noiembrie 1990. Ce sarcină și-au pus în față făuritorii R.M.N. — să apere populația rusă «prigonită» sau să torpileze independența tînărului stat?

Și un alt moment. Mass-media «patriotică» din Rusia speculează pe moartea tragică la Chișinău a tînărului Dima Matiușin în vîrstă de 18 ani. Autorul articolului a încercat să afle dacă versiunea răspîndită a acestui eveniment trist corespunde realității. Cei cu care am stat de vorbă, indiferent de naționalitate, afirmau că nu trebuie să confundăm criminalitatea elementară cu conflictul pe temei etnic.

In sfîrșit, ceea ce am vrut să spun la tema dată e că confruntarea din Transnistria are un caracter politic și nu etnic. În sprijinul acestei afirmații e faptul că componenta ambelor părți e multinațională — de partea Moldovei luptă mulți ruși, ucraineni, bulgari, găgăuzi, unii dintre care și-au dat viața pentru integritatea și suveranitatea republicii. E suficient să parcurgi în ziare listele celor decedați pentru a te convinge. M-am întîlnit și am discutat pe front cu polițiști și voluntari nemoldoveni. Iată o mostră grăitoare. Efectivul secției raionale a poliției din Bender e constituit numai din 45 la sută din moldoveni, ceilalți sînt în temei ruși și ucraineni. Trebuie să se știe că acești oameni au ținut piept în decurs de o lună și jumătate la asaltul «gardiștilor», care au blocat secția orășenească și n-au cedat în fața dușmanului (autorul a fost de față și a văzut cum la 21 aprilie asediul a fost ridicat, iar polițiștii au procedat la îndeplinirea obligațiilor privind menținerea ordinii publice). Cum poți să iei în serios asigurările privind persecutarea ruși lor în Moldova dacă înșiși rușii apără cu abnegație această țară? Sînt convins că asemenea oameni precum este colonelul Gusleakov merită mai mult să li se spună «adevărat om rus», decît celora de teapa lui I. Smirnov sau A. Rutkoi.

Meditînd asupra cauzelor conflictului din Transnistria nu trebuie să trecem cu vederea un aspect nelipsit de importanță, pe care-l atenuează numeroasele publicații și anume că confruntarea poartă un caracter de coloratură social-demografică. Să urmărim care pături ale populației constituie reazemul politic al regimului din Tiraspol. Se știe că în decursul deceniilor binecuvîntatul pămînt al Moldovei și mai ales Transnistria, hărăzită cu condiții naturale balneare, a fost preferată de tot soiul de nomenclaturiști pentru a se așeza cu traiul. Reprezentanții birocrației partinice, ai aparatului administrativ-de producere, sosind în Moldova, din Necernoziomia sau Siberia, nu se grăbeau să se întoarcă în ținuturile lor reci, dar se aciuau la Bender, Tiraspol, Dubăsari.

Un spor considerabil de «emigranți» îl constituie militarii demobilizați din armata a 14-ea. Viceprimarul orașului Chișinău dl Coșanu mi-a pus la dispoziție datele că acum 30 de ani populația Tiraspolului era de 70 mii de oameni. Astăzi locuiesc 200—210 mii, dintre care 70 mii sînt militari (împreună cu membrii familiilor). De aici, nu-i de mirare, că în rîndurile gărzii republicane a R.M.N. procentul de persoane cu deprinderi militare e foarte mare. Nimeni nu pune la îndoială dreptul oamenilor, ce s-au așezat cu traiul în Moldova, să locuiască în republică și să fie cetățeni ai acesteia, dar nu poți să ședi pe două scaune, nu poți trăi într-un stat considerîndu-te cu încăpățînare reprezentant al altui stat, chit că de-acu-i inexistent. Căci tare bine o mai duceau reprezentanții nomenclaturii în Sovdepia de mai odinioară— n-aveau probleme nici cu spațiul locativ și nici limba română nu trebuia s-o însușească. Apropo, încă o fațetă a acestei chestiuni — oare nu în particularitățile componenței «de cadre» a populației din orașele Transnistriei se află cauza că în R.M.N. «e cel mai înalt nivel de viață din C.S.I.» (din articolul lui V. N. Osipov, găzduit în «Domostroi» din 28 aprilie curent? Apologeților Tiraspolului le place să șocheze pe cei neinițiați, enumerînd măsurile privind și protecția socială a populației, întreprinsă în R.M.N., și blocarea prețurilor, și majorarea pensiilor, și salariile apreciabile. Dar nimeni nu-și pune întrebarea pe contul cui toate acestea? Noi știm din istorie că toate «realizările» social-demagogice ale orînduirii sovietice își au un revers înspăimîntător — încălcarea sistematică a legilor economice elementare, munca de sclav a celor privați de libertate, devastarea ca pe timpurile invaziilor lui Cinghishan a satelor de hatîrul orașului, care s-a obișnuit să cumpere pîine albă la preț de copeici. Cum va prospera Transnistria dacă au fost rupte aproape definitiv legăturile economice tradiționale cu malul drept, dacă au fost minate cîmpurile și țăranii se refugiază, iar sume colosale de bani sînt destinate războiului? Se impune o concluzie nu prea căutată — pentru a susține «cel mai înalt nivel al vieții din C.S.I.» se cere un șuvoi necontenit de mijloace din afară. Memento, rosienilor, cine și pe contul cui alimentează pe malul Nistrului o nouă Cubă sau Etiopie?

Și încă un aspect social-demografic al conflictului. Să comparăm unele date. Populația Transnistriei e constituită din 36—40 procente de moldoveni, ce revin la 28 procente de ucraineni, iar ruși sînt 24—25 la sută. Dacă e să luăm datele privind populația la orașe, apoi se vădește că la Tiraspol moldoveni sînt mai puțini de 20 la sută, pe primul loc plasîndu-se comunitatea rușilor. Nu putem nega faptul că în mediul populației ruse din Transnistria I. Smirnov și pârtașii lui se bucură de-o anumită popularitate. Iar dacă suprapunem repartizarea politică a forțelor pe cea demografică vedem că R.M.N. e susținută în temei de locuitorii de la orașe, iar satul moldo-ucrainean nu agrează regimul de la Tiraspol (unele fapte ce s-au strecurat în paginile ziarelor din Transnistria sînt grăitoare în acest sens. De aici și teroarea față de locuitorii de la sate (la 23 aprilie am călătorit de la Bender la Chișinău împreună cu doi țărani din satul Copanca, ocupat de «gardiști». Unul era moldovean și altul rus. Ambii mi-au povestit despre batjocorirea sătenilor de către cei 200 de mercenari înarmați pînă în dinți, despre atmosfera de teamă ce domină la Copanca — oamenii se tem să iasă din casele lor: despre alegerea «președintelui R.M.N.», care s-a efectuat în sat sub țevile pistoalelor automate, despre țăranii care și-au părăsit ocupațiile de agricultori și se află în tranșeele de lîngă Cosnița și Cocieri alături de polițiști). În istorie totul se repetă. Bolșevismul a adus țărănimii moarte și sclăvie, iar declanșarea războiului orașului cu satul, început în 1917, continuă astăzi în Transnistria.

Referindu-ne la tema războiului, nu putem să nu ne punem întrebarea: cine și cu ce mijloace luptă? Citind orișice articol despre conflict care a apărut la Tiraspol sau Moscova, observăm că dintr-o publicație în alta se vîntură stereotipurile că poliția e mult superioară numeric «gardiștilor», că Moldova primește mereu ajutor militar din România, că Moldova are mai mulți armamenți etc.

Se impune atenției diversitatea tehnicii blindate și a mijloacelor de foc, de care face uz partea transnistreană. «cea nevoiașă». În timp ce poliția folosește în timpul luptelor în temei blindate pe roți de cauciuc, «gardiștii» dispun de blindate pe șenile— BAT, MTLB, PTS, BRDM BMP, tancuri. Sînt folosite pe larg aruncătoarele de mine de calibru mare, montate pe șasiu de tanc. Asupra pozițiilor polițiștilor și ale populației ei pașnice sînt aruncate rachete «Alazan», grenade, mine, obuze, trase din tunuri de tanc de calibru mijlociu (folosirea acestora s-a fixat lîngă satul Gura Bîcului). S-au făcut încercări de a folosi în luptă PTU-uri, proiectilul de 30 mm al tunului cu tragere rapidă, montat pe BMP-2, l-am ținut în mîinile mele. Dezonorabilă urmează a fi calificată utilizarea de către lunetiștii din garda republicană a cartușelor de calibru 5,45 mm cu centrul deplasat. În ajunul Sfintelor Paști cu un asemenea cartuș a fost rănit mortal lîngă Holercani un tînăr bărbat. Caracteristic transnistrenilor e că folosesc orișice posibilitate pentru a crea iluzia insuficientei lor asigurări cu armament tehnic și superioritatea enormă a inamicului. Astfel, în timpul luptelor din Bender tehnica blindată era transferată de «gardiști» pe linia întîi noaptea, iar spre zori era retrasă în spatele frontului, peste Nistru. Locuitorii înspăimîntați în timpul nopții de împușcăturile din aruncătoarele de mine și mitraliere de calibru mare «se convingeau» în faptul zilei că au putut să împuște numai cei din partea dreaptă

(Continuare în pag. 8).

DIN CELE CE AM VĂZUT, AM AUZIT ȘI M-AU PUS PE GÎNDURI

a Nistrului, deoarece «gardiștii» nu dispun de atare tehnică în oraș...

De unde au «gardiștii» atîta armament? Nu pretind să elucidez problema, dar voi spune că, din păcate, în Transnistria a căpătat o largă răspîndire un astfel de fenomen blamabil, precum e furtul în masă de armament de la depozitele armatei a 14-ea. Hoardele de «patrioți ai R.M.N.» în frunte cu «activistele» Galinei Andreeva jefuiesc unitățile militare, încît sînt frecvente și situațiile anecdotice — orișice elev din clasele superioare, care a urmat instruirea militară inițială, cunoaște bazele Statutului serviciului de gardă, și anume acest Statut este mereu încălcat și nesocotit la Tiraspol și Bender. Autorului i s-au arătat la Bender locurile unde s-au săpat galerii sub pereții depozitelor militare, sînt cunoscute cazurile de furt al armamentului și muniților. Deosebit de periculos e dezmățul ce domina în timpul cînd comandant al armatei a 14-ea era generalul Iacovlev. Dată fiind lipsa de control a depozitării și păstrării armamentului pe teritoriul Transnistriei și pretextîndu-se «protecția drepturilor populației ruse» în R.M.N., sînt înarmați criminalii, care beneficiază de starea militară în scopuri criminale s-au pur și simplu pentru a se răfui cu poliția (miliția de ieri ce și-a preschimbat denumirea). Mi-au fost puse la dispoziție documente convingătoare de la secția orășenească de poliție din Bender, din care se vede clar că conflictul în Transnistria are un vizibil caracter de confruntare a forțelor de menținere a ordinii publice cu lumea criminală, ce utilizează lozinca «independenței R.M.N.» în interesele ei. Aceste date sînt confirmate de relatările martorilor oculari, ale locuitorilor din Bender, raionul Anenii Noi și din alte localități. E semnificativ că partea transnistreană nici nu caută să dezmintă acest fapt alarmant. În discuția cu ofițerii de la statul major al gărzii republicane din Tiraspol autorul le-a adresat întrebarea: «Nu vă neliniștește faptul că armamentul sustras de la depozitele militare nimerește în mîinile elementelor declasate și chiar criminale?» Întrebarea nu le-a fost pe plac și ei mi-au răspuns cam vestind cum că «da, ne alarmează», iar după asta a urmat o înșirare de fraze zglobii despre aceea cum trebuie să lupți cu dușmanul și să faci rost de arme în luptă. Cred că e potrivită aici o paralelă istorică — bolșevismul, oricum nu s-ar împielița, a stimulat totdeauna și s-a sprijinit pe «elementul social apropiat» (să ne amintim de «GULAG»-ul lui A. Soljenițîn). Oare într-adevăr locuitorii din Transnistria vor ca pentru efemera «independență» să plătească același tribut, pe care l-a plătit Rusia pentru victoria ideilor leniniste cu 70 de ani în urmă — dezmățul criminalității nemaiîntîlnit în istoria omenirii?

E necesar să ne referim și la un alt aspect al conflictului din Transnistria, cel politic-internațional. Piatra de încercare pentru părțile antrenate în conflict este problema dacă Moldova se va uni cu România sau nu. Indubitabil, la București această chestiune e receptată univoc, însă pentru noi e important spre ce decizie înclină înșiși locuitorii Moldovei, căci anume votul lor urmează să fie hotărîtor în această privință. Pot să mărturisesc că majoritatea oamenilor cu care m-am întreținut în Moldova, simpli țărani și polițiști, reprezentanți ai puterii oficiale, s-au exprimat că vor să-și vadă Patria un stat independent și suveran, iar perspectiva unirii cu România le iscă cel puțin nedumerire. Președintele Moldovei Mircea Snegur a subliniat în repetate rînduri în luările lui de cuvînt că independența republicii poate și trebuie să fie garantată la nivel internațional — calitatea de membru al O.N.U., recunoașterea republicii de comunitatea internațională.

Într-adevăr, în Moldova există și adepți ai unirii cu România, în temei aceștia-s membri ai Frontului Popular Creștin-Democratic. Dar nu se cuvine a exagerea ponderea acestui factor. Această organizație, cîndva foarte populară, își pierde mereu părtașii — dacă la Congresul II Frontul Popular întrunea 17 mii de membri, apoi în timpul convocării celui de-al III-lea congres în rîndurile lui au rămas 4—4,5 mii de oameni. Frontul Popular e în drept să insiste pentru o atitudine respectuoasă față de poziția lui, dar a o identifica cu poziția Guvernului Moldovei și opinia poporului moldav n-avem temeiuri. Voi aminti că una din cauzele creării R.M.N. a fost năzuința de a pune în afara pericolului populația Transnistriei în caz de-o posibilă unire cu România. Pot să confirm — în discuția mea cu reprezentanții oficiali ai R.M.N. și cu locuitorii «însiruiți ideologicește» că pericolul «românizării» figura drept cauză principală a nedorinței transnistrenilor de a se supune Chișinăului. Amintesc totodată că majoritatea moldovenilor din Basarabia de asemenea nu pledează pentru unire, dar consideră că țara nu trebuie să fie fărîmițată din această cauză și stăruie pentru integritatea ei. Și în genere, au oare drept oamenii care au venit de vreo cîțiva ani în Moldova să decidă asupra integrității și suveranității ei? Ceea ce te uimește în reflecțiile adversarilor românizării» e că numai la rostirea vocabulei «România» sînt cuprinși de istericale, pe cînd «marea și puternica» Uniune Sovietică cu «prietenia popoarelor» ei de tristă pomină îi înduioșează pînă la lacrimi. Voi cădea de acord că România regală, care a stăpînit Basarabia pînă în 1940, a fost un stat nicidecum ideal. Nu e perfectă nici România contemporană. Dar nu trebuie să uităm și faptele indiscutabile — în România interbelică n-au fost devastate mii de biserici, preoții ortodocși nu erau omorîți sau trimiși în surghiun, nu erau stîrpite cadrele intelectualității, milioane de țărani nu erau zătriți numai pentru că nu erau bețivi și trîntori. Se vorbește adesea despre asuprirea națională în România — da, situația minorității naționale ungare din Transilvania, începînd cu 1918, întotdeauna a lăsat de dorit, dar ungurii continuă să trăiască pe pămîntul strămoșilor și despre vreun genocid al ungurilor în România, din fericire, nu s-a auzit. Dar la noi, în cea mai «echitabilă» țară, au fost maltratați sute de mii de oameni anume pe motiv de apartenență națională, iar nemții și tătarii din Crimeea nici astăzi nu pot să ajungă la locurile de unde au fost deportați în anii '40. Atunci de ce trebuie să ne temem de «românizare» și să n-avem nici o teamă de «sovietizare»?

Autorului i s-a creat impresia că chestiunea unirii cu România este mult mai activ «soluționată» la Tiraspol decît la Chișinău, unde conducerea are alte probleme arzătoare. Cum vine asta? Se impune concluzia că sperietoarea «românizării» e necesară pentru a justifica ingerința în afacerile interne ale Moldovei suverane din partea structurilor unionale care se maschează astăzi ca «putere de stat a Rusiei». Alocuțiunile provocatoare ale lui A. Rutkoi, rostite la Tiraspol la începutul lui aprilie, sînt o dovadă a presupunerii noastre.

În încheiere aș vrea să abordez o chestiune extrem de importantă pentru orișice creștin ortodox. Una din tezele fundamentale ale creștinismului este receptarea omului după chipul și asemănarea lui cu Dumnezeu. Biserica ne învață că răutatea, ura, agresivitatea, adică anume acele manifestări ale psihicului uman, care se declanșează în timpul confruntărilor armate întunecă în mod inevitabil și denaturează chipul omului întru Dumnezeu. De fiecare dată cînd au loc vărsări de sînge apare o problemă spirituală complexă — personalitatea umană în accepția ei creștină, religioasă și războiul. Firește, conflictele armate au în acest sens trăsături comune, dar e cu greu să evidențiez unele momente bătătoare la ochi cînd încerc să concep evenimentele din Transnistria.

Primo. Una din Poruncile Fericirii glăsuiește: «Ferice de cei care-s însetați de adevăr, căci se vor adăpa» (Matei, 5, 6). Caracterul mincinos în principiu la reflectarea evenimentelor e un mare păcat în fața lui Dumnezeu și a oamenilor. Nu voi afirma că mass-media din Chișinău transmite «adevărul și numai adevărul», căci ar fi cel puțin neserios. Dar vă asigur că atunci cînd compari propriile impresii a cele văzute și trăite cu ceea ce se reflectă în versiunea Chișinăului, Tiraspolului și Moscovei te convingi că totuși Chișinăul transmite o informație mult mai obiectivă și în corespundere cu realitatea. Din păcate, adesea e certat cu adevărul studioul televizat «Ostanchino», care prezintă prea «selectiv» evenimentele. Iată o mostră în acest sens. În dimineața zilei de 21 aprilie am trecut linia frontului lîngă retranslatorul de pe șoseaua Chișinău de lîngă Bender. Cu două zile înainte aici s-a dat o luptă, un grup de «gardiști» a ieșit în spatele unității de poliție și a împușcat direct într-un autobus și un «R.A.F.» de urgență medicală. Din partea moldavă și-au pierdut viața 5 oameni civili. Martorii oculari mi-au povestit cu indignare că dimineața, după luptă, a sosit un grup de la Ostanchino și a început să fixeze pe peliculă întăriturile de beton, tranșeele, polițiștii de pază, fără a catadicsi să întoarcă camera de luat vederi în direcția mașinilor ciuruite de gloanțe, de parcă nimic nu s-a întîmplat... Dar și această atitudine față de evenimente a corespondenților moscoviți pălește cînd dai de fantasmagoriile minciunoase din ziarele tiraspolene. Să facem abstracție de faptul că propaganda transnistreană acționează conform principiului «Tu ești prost!». E destul ca în mass-media din Chișinău să fi apărut materiale factologice că R.M.N. îi utilizează pe cei eliberați din închisori și pe dată incriminări analoage sînt puse în cîrca Ministerului de Interne al Moldovei. Au fost date publicității mărturii despre omorîrea cetățenilor pașnici și a polițiștilor de către «gardiști» și cazaci și îndată a fost găsit în pădure corpul unui «gardist» de care și-au bătut joc în mod barbar. E un procedeu vechi. Altceva e că odele de proslăvire a «eroilor Transnistriei» și descrierea «atrocităților poliției» nici pe departe nu corespund cu ceea ce povestesc țăranii din satele situate în zona de luptă. E strașnic mai ales faptul că presa din R.M.N. trece peste orișice norme elementare ale moralității umane. Toată Moldova s-a cutremurat la vestea morții de mucenic a polițistului Valentin Purice, crucificat și schilodit de cazaci. Ministerul dispune de dovezi solide că au fost implicați în acest act de vandalism «apărătorii R.M.N.». Dar nu zăbavă în unul din ziarele tiraspolene apare un articol în care Purice de-acu a doua oară, post-mortem, este urcat pe Golgota — Golgota calomniei. Descriind accidentul în stilul unui film american de aventuri, cu aruncarea grenadelor, urmărire etc., autorul afirmă fără nici un pic de rușine că Purice a fost predat întreg și teafăr poliției. Despre ce «însetare de adevăr» mai putem vorbi? O consecință a celor expuse mai sus ne face să menționăm și un alt moment. Nemaivăzuta nici în timpurile stagnării conștiință ideologizată la părtașii R.M.N. Biserica propovăduiește libertatea alegerii proprie omului — între lumină și întuneric, bine și rău, dreptate și strîmbătate. Ierte-mi-se. dar despre ce libertate a alegerii putem vorbi dacă mai toți locuitorii prosmirnoviști din Bender și Tiraspol, cu care m-am întreținut, nu știu să se exprime decît cu lozinci patriotarde din articolele de fond? Se impune atenției și faptul că oamenii din partea chișinăueană povestesc mai ales ceea ce a avut sau are loc, ce le-a fost dat să retrăiască. Transnistrenii, însă, încep să spună ce va fi «dacă»... vor fi uniți cu România, dacă îi vor impune să învețe limba română, dacă va ple-

ca armata a 14-ea etc. ciocnit nu o dată de fe... nul «sovietic» cînd, asc... relatările despre fără... poliției, despre aceea că dovenii și-au bătut joc de la Chișinău, le puneam ... barea: «Ați văzut aceast... fost de față?», la care ... răspunsul: «Nu, dar așa scrie la ziare». Culmea ... stei «instruiri politice» e... frază rostită de o femei... Bender atunci cînd ... trebat-o de ce a trebu... scoată pe polițiști din ... Și ea mi-a răspuns ... «Oare chiar să nu fi... că poliția — înseamnă ... talism!». Cînd se vîntură ... lema «protecției drep... populației ruse în Mo... oare nu se include în ... drepturi și «dreptul de ... prostit de- a binelea? ... sfîrșit, al treilea ... Sfîntul Apostol Pavel scr... «...bărbatul... este chip ... slava Domnului. Iar ... este slava bărbatului». (I ... II, 7). Biserica de-a lung... colelor a cultivat ... principii ferme ale vie... familie, a sprijinit sfî... căsniciei. Activitatea ... mentului de femei» al G... Andreeva este-o bați... monstruoasă, pîngăritoa... temeiurilor creștine ale ... liei. Sute de femei de ... diferită și-au părăsit ... rudele și s-au dedat acti... politice dubioase (despr... ticiparea lor la «exproprie... armamentului se știe des... bine). Apelurile deșănțat... Galinei Andreeva către ... tașele sale «de a-și ocupa ... curile în tranșee» con... spiritului moralei evang...

Bineînțeles că aș putea ... volta această temă mai ... liat, însă autorul con... necesar ca problema ... să fie pusă — atitudinea ... tinului ortodox față de ... dia din Transnistria. Om... se ascunde după apel... gen « a-i apăra pe ruși ... de n-ar locui ei» încear... de a renaște acel sistem ... tivnic Domnului, care ... ani la rînd a stropșit, ... călcat în picioare Bi... noastră, a schimonosit ... țișarea omului, a semăna... și intoleranță? Autorul ... cercat să relateze ceea ... văzut, a auzit și ... Las-ca cititorul ...

Vadim M...LAR
referent la Uniunea ... țiilor Ortodoxe.

— De ce nu te înscrii în garda R.M.N.?
— Nu vreau să fie botezată cu numele meu nici ...